

рівнях — від місцевих груп до загальнонаціональних зборів. Традиційним творами на святі пісні та танцю в Естонії зазвичай є національні хорові композиції, які стали класикою естонської музичної культури. До цих творів відносяться, наприклад, «Му Ісамаа, му инн йа рийм» («*Mu isamaa, mu õnn ja rõõm*», «Моя країна, моє щастя та радість») — гімн Естонської Республіки, «Тульяк» («*Tuljak*») — національний танець з хоровим супроводом, національний духовний гімн — «Му Ісамаа он міну арм» («*Mu Isamaa on minu arm*», «Моя Батьківщина, моя любов») та інші композиції, які стали символами естонської музики.

Попри те, що на святі зазвичай хором виконуються твори без супроводу, оркестр також має свою частину в концерті, але здебільшого виступає у вигляді супроводу для хорових творів та танцювальних номерів. Оркестрове супроводження може бути в складі симфонічного оркестру, ансамблю духових інструментів чи рок-ансамблю. Такі твори часто складаються композиторами спеціально для святя пісні та танцю, а також можуть бути обробками народних мелодій та пісень.

Вибір творів на Свято пісні та танцю в Естонії проводиться національним організаційним комітетом, який складається з представників різних регіонів країни. Кожен регіон формує свою комісію, яка відбирає найкращі хорові та танцювальні композиції, що будуть представлені на святі. Після цього комісії різних регіонів збираються під егідою національного комітету, де вони обговорюють та відбирають найкращі твори на Свято пісні та танцю. Таким чином на святі виконуються, окрім патріотичних пісень естонських композиторів, твори композиторів з Латвії, Литви, Фінляндії та інших держав.

Наприклад, на святі 2019 р., окрім естонських композицій, були виконані твори латвійських композиторів Петера Васкса (*Pēteris Vasks*), угорського композитора Пал Гунфалві (*Pál Hunfalvy*) та литовського композитора Броніса Кутавічуса (*Bronius Kutavičius*). Серед естонських композиторів найбільш виконуваними є Вельо Торміс (*Veljo Tormis*, 1930–2017), Тину Кірвітс (*Tõnu Kõrvits*, 1969), Рене Ееспере (*Rene Eespere*, 1953), Вільям Капп (*Villem Kapp*, 1910–1976) та Рудольф Тобіас (*Rudolf Tobias*, 1873–1918). Вони створили велику кількість хорових та інструментальних творів, які є неодмінною частиною естонської культури й традиції. Весь репертуар Співочих Свят є дуже різноманітним і включає твори різних жанрів й епох — від класичної музики до народної та експериментальної музики.

Фу Сіньбінь

ВИКОНАВСЬКІ ЗАВДАННЯ СПІВАКІВ ВІРТУАЛЬНОГО ХОРУ

Fu Xinbin

PERFORMANCE TASKS FOR VIRTUAL CHOIR SINGERS

Протягом усієї історії хорового мистецтва функції та завдання співаків дещо змінювалися відповідно до особливостей культурної парадигми, мистецького контексту та іншої специфіки буття хорового колективу. Вони залежали від багатьох факторів, серед яких можна виокремити основні:

- 1) кількісно-якісний склад хорового колективу (однорідний / мішаний, професійний / аматорський, великий / камерний тощо);
- 2) наявність або відсутність нотного запису та ступінь його конкретизації;
- 3) сфера діяльності хору (церковний, навчальний, концертний та ін.);

- 4) специфіка превалюючої фактури (одноголосна, багатоголосна хоральна, багатоголосна поліфонічна, різноманітна тощо);
- 5) інтенсивність творчого життя (наприклад, спів концертних програм за бажанням та по мірі готовності, регулярна участь у богослужіннях або насичений графік підготовки професійних концертних програм).

Залежно від цих та інших, менш значимих, факторів, формувався певний комплекс завдань, що ставилися перед хористом під час як репетиційного та виконавського процесу, так і самостійної підготовчої роботи. По мірі розвитку нотації та з еволюцією професійного виконавства деякі завдання переходили з репетиційно-концертної сфери у сферу самостійної роботи. У сучасній практиці хорист має:

- знати літературний та нотний текст твору;
- якісно виконувати свою партію в тембровому та звуковисотному відношенні;
- мати уявлення про композиторські вказівки щодо динаміки, темпу, штрихів та характеру виконання;
- вносити вказівки щодо деталізації тексту хорового твору відповідно до інтерпретації диригента;
- мати ансамблеве відчуття, чути колег по партії;
- утримувати постійний контакт з диригентом, жваво реагувати на його вказівки;
- проявляти артистизм та виразність під час виконання.

У роботі віртуального хору відбувається певна трансформація завдань хористів.

По-перше, додаються суто технічні, не властиві звичайному хоровому виконавству: робота з програмним забезпеченням для здійснення запису, вибір налаштувань мікрофону та відеокамери, у деяких випадках — редагування та/або монтаж записаного матеріалу.

По-друге, повністю знімаються всі завдання, пов'язані зі спонтанним реагуванням. Оскільки при роботі віртуального хору використовуються аудіозразки, записані відповідним складом виконавців або здійснені за допомогою підаквіатури, інтерпретацію вже надано в акустичному вигляді. Себто співак, заздалегідь ознайомлений з усіма вимогами динаміки, метроритму та інших засобів виражальності, не має швидко реагувати на диригентський жест. Так само нівелюються ансамблеві завдання: під час запису співаку або немає, під кого підлаштовуватися, або, якщо інші партії вже записані, поведінка «колег» є повністю прогнозованою.

По-третє, завдання зовнішньої виражальності актуалізуються при відеозаписі: вона, як правило, здійснюється крупним планом, отже, підвищується самоконтроль співака за власною мімікою, що може призводити до копіткої роботи над якістю «картинки» аж до окремого запису відео- та аудіотреків з подальшим монтажем.

Найбільш стабільними завданнями для хориста віртуального хору залишаються якісне звукодобування та точне інтонування, проте й ці складові співу можуть бути відредаговані цифровими засобами.

Таким чином, тотальна трансформація функцій та завдань співаків віртуального хору свідчить про те, що це принципово інший вид діяльності, який не може в науковому дискурсі розглядатися як різновид хорового співу.